

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

07 MAR 2018

Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego

VII.7037.17.2018.MM

Pani
Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu Fundacji
Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin

Stanowisko Pani Prezes,

w imieniu Rzecznika Praw Obywatelskich bardzo dziękuję za stanowisko przedstawione w piśmie Fundacji Wolność od Religii z dnia 19 lutego 2018 r. Pragnę zapewnić, że Rzecznik w dalszym ciągu będzie monitorował sposób stosowania zmienionych przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155 ze zm.) w zakresie dotyczącym zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia trzydniowych rekolekcji wielkopostnych. Zachęcam Panią Prezeskę do informowania Rzecznika o ewentualnych skargach dotyczących organizacji rekolekcji wpływających do Fundacji w bieżącym roku szkolnym. W załączeniu przesyłam kopię odpowiedzi udzielonej Rzecznikowi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w sprawie przepisów dotyczących organizacji rekolekcji wielkopostnych.

Dziękuję również za udostępnienie treści raportu pt. *Dyskryminacja dzieci niewierzących i nieuczestniczących w lekcjach religii*. Informacje w nim zawarte niewątpliwie będą przydatne w dalszej działalności Rzecznika.

Załącznik 1

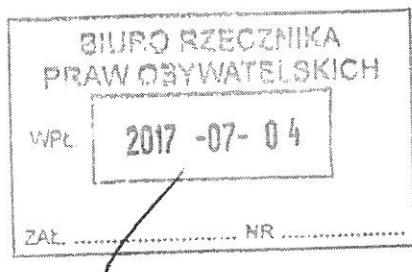
2 porażaniem
DYREKTOR ZESPOŁU
Miroslaw Wróblewski

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 03 lipca 2017 r.

DKO-WOK.4072.25.2017.MŁ

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku!

W odpowiedzi na pismo nr VII.5604.1.2015.MM z dnia 4 maja br. uprzejmie informuję, że 7 czerwca br. Minister Edukacji Narodowej podpisał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

Przywołana nowelizacja wynikała przede wszystkim z potrzeby dostosowania przepisów rozporządzenia do nowego ustroju szkolnego, wprowadzanego z dniem 1 września 2017 r.

Dodatkowo, w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych, także z kościołami i związkami wyznaniowymi prowadzącymi nauczanie religii w szkołach, wprowadzono zmianę w § 10, który otrzymał następujące brzmienie:

„§ 10. 1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii mają prawo do zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia trzydniowych rekolekcji wielkopostnych, jeżeli rekolekcje te stanowią praktykę danego kościoła lub innego związku wyznaniowego. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rekolekcji organizowanych w innym terminie.

3. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony przez organizujących rekolekcje co najmniej miesiąc przed terminem rozpoczęcia rekolekcji.

4. Jeżeli na terenie szkoły jest prowadzona nauka religii więcej niż jednego kościoła lub innego związku wyznaniowego, powinny one dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji.

5. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji rekolekcji, jak również inny termin rekolekcji, są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą”.

Nowelizacja wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.

Odnosząc się do sformułowanego w piśmie Pana Rzecznika postulatu o „zasadności rozszerzenia zakresu podmiotowego w tym zakresie” zwracam uwagę na następujące kwestie:

- niemożliwa jest głębsza ingerencja legislacyjna Ministra Edukacji Narodowej, która ujednoliciłaby zasady organizacji pracy szkół w dniach odbywających się rekolekcji, a właściwie zasady współpracy szkół z organizatorami rekolekcji. Różnorodne struktury organizacyjne jednostek systemu oświaty i różne lokalne uwarunkowania (np. oddalenie szkoły od kościoła, względy komunikacyjne, zasoby kadrowe szkoły i parafii, liczba uczniów uczestniczących i nieuczestniczących w nauce religii w szkołach) uzasadniają indywidualne podejście w tym obszarze;

- zajęcia religii organizowane są w szkole wyłącznie na pisemny wniosek rodziców lub pełnoletnich uczniów, a więc nieuzasadnione byłoby objęcie uregulowaniami w obszarze rekolekcji uczniów, którzy nie biorą udziału w nauce religii;

- w trakcie konsultacji publicznych projektu nowelizacji rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach żaden z 33 kościołów i związków wyznaniowych (poza kościołem katolickim), ani żaden inny podmiot nie zgłosił uwag w tym zakresie.

Wobec powyższego, w opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, przyjęte rozwiązania są wynikiem szeroko pojętego konsensusu społecznego, są zrozumiałe i akceptowane przez ogół uczniów, rodziców a także dyrektorów szkół i organizatorów rekolekcji. Kościoły niechrześcijańskie i inne związki wyznaniowe także nie zgłaszają do Ministra Edukacji Narodowej zastrzeżeń w sprawie zapisów rozporządzenia w tym obszarze.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Marzenna Drab
Podsekretarz Stanu